

NOTAT

Miljø- og
Fødevareministeriet
Departementet

Vand og Hav
Den 20. september 2018

Nye rapporter om råstofindvinding i Øresund

Miljøstyrelsen har fået udarbejdet tre rapporter om råstofindvinding i Øresund. Rapporterne omhandler henholdsvis tilstanden af indvindingsområdet Disken, effekterne af stiksugning i det nordlige Øresund og effekter af råstofindvinding på marsvin i det nordligste Øresund. Resultaterne i de tre rapporter indgår i en samlet rapport om Øresunds naturværdier, råstofressourcer og mulige alternativer til indvinding i Øresund, som udkommer senere på året.

Nedenfor gennemgås indholdet af de tre rapporter

Råstofindvindingens effekt på bestanden af marsvin i det nordligste Øresund.

Miljøstyrelsen har ønsket at undersøge om råstofindvinding har en effekt på bestanden af marsvin i det nordligste Øresund ved indvindingsområdet Lappegrund. Rapporten er udarbejdet af Aarhus Universitet og er et litteraturstudie skrevet ud fra en opsamling af eksisterende viden ved blandt andet at sammenholde overvågningsdata, herunder lydoptagelser og observationer af marsvin, med råstofindvindingsdata.

På baggrund af nuværende datagrundlag kan der ikke påvises en sammenhæng mellem forekomster af marsvin og aktiviteten af indvinding i indvindingsområdet. Dertil er der behov for yderligere undersøgelser, der er målrettet marsvins adfærd under råstofindvinding. Rapporten konkluderer dog, at tætheden af marsvin i det nordlige Øresund er stabil, og at området har en essentiel og øjensynlig stigende betydning for populationen af marsvin året rundt. Marsvin i området tilhører den såkaldte bæltshavsbestand, og data viser, at det nordlige Øresund har den højeste målte tæthed af marsvin i bestandens forvaltningsområde.

Ny miljøundersøgelse af "Disken", Øresund

Dette projekt blev finansieret af Miljøstyrelsen og Länsstyrelsen Skåne. Råstofindvinding på Disken ophørte i 2014. Formålet med projektet var at undersøge den fortsatte udvikling af bundfaunaen fra 2014 frem til 2017. Studiet belyser samtidig hvilke processer, der styrer denne udvikling. Rapporten er udarbejdet af Rambøll baseret på feltundersøgelser foretaget i 2017 i både den svenske og danske del af Disken.

Der blev på Disken indvundet både med slæbesugning og med stiksugning. I studiet finder Rambøll, at tre år efter råstofindvindingens ophør er sporene for slæbesugning mere udviskede, mens sporene fra stiksugning stort set er uforandrede. Rapporten konkluderer, at trods den begrænsede størrelse af Disken (3,5 km²) er strømforholdene og dermed den naturlige dynamik i området meget varierende. Den nordøstlige del er påvirket af kraftig strøm og betydelig naturlig mekanisk forstyrrelse, mens den sydvestlige del er mere stabil. Disse forhold medfører, at den sydvestlige del har et mere varieret og rigt dyreliv mens den nordøstlige del er relativ artsfattig. Det fremgår af rapporten, at strømforholdene

har afgørende betydning for, hvordan råstofindvinding påvirker området. Der konkluderes, at i de områder, som er stabile med lav dynamik, vil en direkte fysisk påvirkning være skadelig. Tilsvarende kan en direkte fysisk påvirkning i dynamiske områder være nærmest ubetydelig. Således konkluderer rapporten, at naturlig sanddynamik på Disken til tider kan være lige så afgørende for biologien som sandindvinding.

Ifølge rapporten fra Rambøll har råstofindvinding ført til en sænkning af sandbanken "Disken" og dermed til en reduktion i primærproduktionen ved bunden. Samtidig konkluderer rapporten, at den biologiske tilstand for Disken er god med et, for denne naturtype, righoldigt bunddyrsliv. Det vurderes, at råstofindvindingen på Disken ikke umiddelbart har forringet de biologiske forhold irreversibelt. Det vurderes endvidere, at Disken uden yderligere indvindingspåvirkning kan være reetableret om yderligere 5-10 år.

Stiksugning i det nordlige Øresund

Studiet er udført af Orbicon og er et litteraturstudium. Formålet var at kortlægge den eksisterende viden om effekter af stiksugning på miljøet med fokus på det nordlige Øresund (defineret som området fra København til Hellebæk).

Rapporten konkluderer, at langt hovedparten af stiksugningsaktiviteten i det nordlige Øresund har været begrænset til mindre arealer inden for indvindingsområderne svarende til ca. 0,7 % af den samlede havbund i det nordlige Øresund. Samtidig vurderes det, at reetableringen af stiksugningshullerne er moderat til god i det nordligste Øresund og dårlig i de indvindingsområder, som ligger tættest på København. Det skyldes, at dynamikken er mindre i de sydligere indvindingsområder.

Orbicon vurderer, at der i stiksugningshuller er øget risiko for iltsvindshændelser, men at iltsvindshændelser i stiksugningspåvirkede områder ofte er meget lokale (mindre end 25 m²). På baggrund af eksisterende data har det ikke været muligt at påvise nogen miljømæssig påvirkning af stiksugning, som rækker ud over selve indvindingsområderne. Dertil vil det kræve, at der indsamles flere data og viden om biologien inden for og uden for indvindingsområderne.